

DOORDENKERTje
September 2021

Hierbij vindt u het derde DOORDENKERTje van onze werkgroep Migratie, Samenleven en Geloven (MiSaG).

Zoals u misschien ondertussen weet maken wij eens in de drie maanden zo'n uitnodiging om door te denken. We linken dat aan een belangrijke wereldwijde dag. In maart was dat de internationale dag rond racisme, in juni was het wereldvluchtelingendag. In september is onze bijdrage tot het doorddenken van onze kerk gelinkt aan de (katholieke) wereldmigrantendag. Op de website van Orbit (de – katholieke - organisatie rond migratie en racisme) lezen we daarover:

“Op zondag 27 september staan in de katholieke Kerk migranten en vluchtelingen centraal.

Wij zetten deze dag mee in de kijker omdat we de solidariteit naar migranten en vluchtelingen vanuit verschillende levensbeschouwingen en religies mee versterken en ondersteunen.

De maatschappelijke inzet van lokale kerkgemeenschappen en christenen is veelzijdig: directe hulpverlening, georganiseerd zoeken naar woningen, inzetten op verbindende activiteiten, politiek lobbyen voor structurele maatregelen, financieren van sociale projecten,

Al die inzet maakt het verschil! Wij hopen dat die nog breder gedragen wordt. ORBIT is daarin je bondgenoot.”

Wij zijn als VPKB/MiSaG met Orbit vzw verbonden via de oecumenische werkgroep AMOS en het project Woningen gezocht, burens gevonden. In het voetspoor van AMOS en Orbit brengen wij u dit doordenkertje.

U vindt een verhaal over de familie Hernadez uit El Salvador, die nu verblijft in Hasselt. Het getuigenis van de Lutherse dominee Sigfrido Hernandez is daarbij onze leidraad. Daarnaast vindt u een artikel van Tetty Rooze over BBB+. Wat die letters betekenen, kunt u vinden in haar verhaal.

We sluiten af met een gebed voor mensen zonder verblijfspapieren.

We hopen u op deze manier genoeg stof te geven om door te denken over Migratie, Samenleven en Geloven.

Hartelijke groet,

Tetty Rooze, Marc Loos, Lianne de Oude, Heleen Ransijn, Rob van Drimmelen en Ina Koeman

**Als je toch door moet...blijft alleen de hoop
(Ina Koeman, met veel dank aan Sigfrido Hernandez)**

Sigfrido, Maritza, Jose en Diego komen uit El Salvador. Een gewoon gezin. Sigfrido is dominee van de Lutherse kerk in El Salvador. Marita werkte op een groot boekhoudkantoor. De beide zonen studeerden. Een gewoon gezin. Wonend in een mooi huis, in een rustige wijk in San Salvador.

En toch zijn ze nu in België. Niet omdat ze dat wilden, maar omdat het niet anders kon. Ze moesten vluchten voor het geweld. In El Salvador is veel geweld door bendes. Zij

rekruteren jongeren op school. Jose en Diego werden benaderd om lid te worden van die gewelddadige bendes. Toen zij weigerden, werd het hele gezin bedreigd met de dood. De bisschop van de Lutherse Kerk raadde hen aan om te verhuizen naar een ander deel van het land, omdat er al zeker hele gezinnen zijn uitgemoord door die bendes. Ook dominees en priesters, vooral als zij zich inzetten voor de vrede, zoals Sigfrido deed door lid te zijn van de oecumenische beweging *Iniciativa Pastoral por la Vida y la Paz (IPAZ)* die probeerde de regering en de sleutelfiguren van de gewelddadige bendes samen aan tafel te krijgen. Deze lokale beweging hoopt door middel van dialoog de spiraal van geweld te doorbreken.

Toen het gezin verhuisd was naar een ander deel van het land, werd ook Sigfrido zelf bedreigd door gewelddadige bendes. Hij kon wegvlugten omdat er een alarm afging. Toen raadde de bisschop hen met klem aan te vluchten naar het buitenland en zo kwamen zij in België terecht. Ze vroegen asiel aan.

Drie jaar geleden kon bijna elke asielzoeker uit El Salvador op bescherming rekenen in ons land, maar sinds 2020 wordt bijna elke asielaanvraag afgewezen, terwijl bende-geweld het land meer dan ooit in de greep houdt.

Ook de aanvraag van deze familie werd niet positief beantwoord. Afgewezen.

En dan verder moeten... Na nog een paar keer in beroep te zijn gegaan... Toch verder moeten. Teruggaan gaat niet, want ze weten zeker dat ze vermoord zullen worden als ze een voet in hun eigen (geliefde) land zetten. El Salvador is het gevaarlijkste land ter wereld, volgens Amnesty International.

Maar niet voor België.

En ze gaan door... omdat het moet. Omdat het niet anders kan.

Na een verblijf van anderhalf jaar in een asielcentrum, moesten ze het centrum verlaten.

Nu logeren ze al maanden bij een gezin van de kerk, waar ze met veel liefde zijn ontvangen. Ze hopen zo gauw mogelijk op een eigen plek te kunnen wonen. Samen. Zo dromen ze van een gelukkig einde van deze moeilijke tijd.

Ze hopen dat de poorten, die nu gesloten zijn, zich weer zullen openen. Dat ze weer samen kunnen wonen, leven zonder angst, zonder angst om vermoord te worden, zonder angst voor de toekomst, en dat het gevoel van de dood die wordt uitgesteld eindelijk verdwijnt.

De familie hoopt voor El Salvador dat eindelijk het ware pad naar/van sociale vrede wordt gevonden, eerlijk en menselijk, en dat allen die meewerken aan een betere samenleving niet vervolgd worden.

En ook voor België hebben ze een droom. Ze hopen dat het een sterk en stabiel land wordt, dat de regeringsleiders/ bestuurders/ regeerders nooit hun eigen geschiedenis vergeten, hoe hun eigen burgers in moeilijke tijden ook hulp en bescherming van anderen kregen op momenten dat ze dit echt nodig hadden en ook hopen ze dat de solidariteit bij de burgers altijd blijft bestaan. Dat we aan die droom als inwoners van België mee mogen werken, ook en juist in onze kerken. Dat kunnen we samen met Sigfrido, Maritza, Jose en Diego hopen... en doen. Laten we al werkend bidden voor een wereld waarin kinderen kunnen leven zonder angst voor geweld en vrees voor een onzekere toekomst.

Een verhaal achter de hongerstaking.

(Door Tetty Rooze)

‘Stel je voor dat die deuren gesloten bleven voor hen. Niet te geloven dat een kerk zo haar opdracht in de wind zou kunnen slaan’, zei een verbijsterde dominee uit Italië, bij het horen van een verhaal van een moeder met kind, zonder verblijfspapieren, die op straat terecht was gekomen.

Als kok op de lange vaart leerde hij vele landen kennen, o.a. België. Meestal was hij 9 maanden onderweg en de drie maanden, die hij bij zijn familie kon doorbrengen, waren eigenlijk steeds te kort. Maar hij had werk. Bij de wisseling van het regime in zijn thuisland vreesde hij bij terugkeer represailles vanwege zijn mening en lidmaatschap van een oppositie partij. Op aanraden van vrienden besloot hij in België te blijven, waar hij op dat moment was. Het was 2003.

Zijn herhaalde asielaanvragen werden echter steeds afgewezen bij gebrek aan concrete bewijzen van bedreiging van zijn leven. Even was er hoop in 2010 toen hij een aanvraag om humanitaire regularisatie indiende en meende daar zeker voor in aanmerking te kunnen komen. Zijn advocaat vergat echter, in alle drukte, zijn paspoort als identiteitsbewijs door te sturen. Een herkansing kreeg hij niet meer. Hij hoopt en wacht nu al 18 jaar op een nieuwe mogelijkheid om op basis van humanitaire redenen in aanmerking te komen voor een verblijfsvergunning. Zijn bruggen met het thuisland zijn verbrand. Zijn vrouw is van hem gescheiden en zij en haar kinderen zijn ervan overtuigd dat hij hen niet (financieel) wil helpen. Ze willen al lang geen contact meer met hem. Met zijn onregelmatige ‘klusjes’ verdient hij net genoeg om zelf in leven te blijven en is voor onderdak steeds afhankelijk van vrienden, zonder verblijfspapieren.

Tussen berichten van overstromingen en besmettingen lukte het een 450 tal mensen in de Begijnhofkerk van Brussel hun stem en verhaal te laten horen. Niet zo evident als je hier zonder verblijfspapieren als ‘niet-burgers’ verblijft. Om hun moedige stem te laten horen, moesten ze wel heel drastische middelen inzetten die hun eigen leven in gevaar bracht via een hongerstaking van 60 dagen.

Zij vertegenwoordigen ongeveer 150.000 mensen die (vaak) actief zijn in de horeca, bouw, schoonmaak en huisarbeid, zonder arbeids-, verblijfs- en sociale rechten bij ziekte en werkloosheid. Blijkbaar is er nood aan die arbeid. Hun actie is een signaal dat er nodig werk gemaakt moet worden van een realistisch en structureel migratiebeleid waarin humanitaire waarden ook mee tellen.

BBB+ (Bed, Brood, Bad + Begeleiding)

Om tot een duurzaam beleid t.a.v. mensen zonder verblijfspapieren te komen is er nood aan juridische en psychosociale begeleiding. Vaak is die niet beschikbaar en betaalbaar. Mensen in deze situatie moeten weer vertrouwen in zichzelf én de begeleiders durven te stellen. Daarvoor is rust, ruimte en respect nodig om met hen samen te ontdekken welke toekomstmogelijkheden hun een humaan perspectief bieden. Opjagen heeft geen zin en leidt enkel tot onderduiken. Dat is niet goed voor hen en voor de samenleving. Zeker als je kijkt wat voor gevolgen dat kan hebben voor de volksgezondheid en de kans op uitbuiting en misbruik. Hun complexe verhalen zijn schrijnend en moeten gehoord en onderzocht worden. Als mensen zich serieus genomen weten, kunnen ze zelf ook uit een overlevingsmodus komen en op langere termijn plannen maken. Samen kan er dan ook gekeken worden of het mogelijk is hier een verblijfsvergunning te krijgen of verblijfsaanvraag te doen of dat terugkeer hen meer perspectief biedt.

Dit BBB+ (Bed, Brood, bad en begeleiding) programma met een onbeperkte 24uur opvang, dat door Orbit is uitgewerkt, is als pilootproject 'aarzelend' opgenomen in het beleidsprogramma van de nieuwe regering.

In Antwerpen en Gent gaan de steden samen met het middenveld en vrijwilligersgroepen dit uitwerken en hopen dat de resultaten een aanzet kunnen zijn voor een meer humaan beleid t.a.v. mensen zonder verblijfspapieren op langere termijn.

Er zullen altijd mensen door de mazen van de verblijfprocedures vallen. Daarom is zo'n aanklappende begeleiding noodzakelijk om hen nabij te zijn op een structurele en realistische manier.

Een diaconale opdracht:

Mensen in nood gaan er nog altijd van uit dat ze op de deur van een kerk mogen kloppen voor hulp.

Stel je voor dat die deuren gesloten bleven voor hen. 'Niet te geloven dat een kerk zo haar opdracht in de wind zou kunnen slaan', zei een verbijsterde dominee in Italië bij het horen van een verhaal van een moeder met kind zonder papieren, die op straat terecht was gekomen.

Een aantal kerken zijn betrokken bij de opvang en begeleiding van mensen zonder verblijfspapieren, die in de rafelrand van de samenleving ten onder dreigen te gaan. Ze vangen zelf mensen op of ondersteunen vrijwilligersgroepen die zich met hun netwerk inzetten voor deze mensen via voedselbanken en voor andere vragen. Mensen hebben ook baat bij pastorale zorg en het gevoel dat ze hun verhaal mogen delen vanuit ons wederzijds geloven in gerechtigheid en vrede.

Via het netwerk van de projectgroep 'Huizen van Hoop' worden we vaak gevraagd mee te denken wat de mogelijkheden zijn in hun situatie. We weten dat mee wachten op antwoorden in de verblijfsprocedures ook vaak mee lijden betekent. Daarom bidden we niet enkel voor hen maar ook voor de mensen die rond hen willen staan in die zoektocht naar een menswaardig perspectief.

Wij geloven dat het uitwerken van een BBB+ programma daarvoor een belangrijke en zinvolle manier is en steunen dat van harte. Hopelijk durft de huidige regering ook moedig te zijn en - ondanks de extreemrechtse reacties - meer pilootprojecten op te starten in heel België, daarvoor is samenwerking met een positief ingesteld draagvlak, waar kerken deel vanuit maken, noodzakelijk.

Lees ook: <https://www.orbitvzw.be/bbb-een-project-op-stedelijk-niveau-als-alternatief-voor-de-detentie-van-mensen-zonder-wettig-verblijf/>

Gebed voor mensen zonder verblijfspapieren

Augustus 2021

Volgens schattingen leven er in België 150.000 migranten zonder verblijfsvergunning. Velen zijn arbeidsmigranten. Anderen hebben asiel aangevraagd en geen verblijfsvergunning gekregen, maar verlaten België niet, bijvoorbeeld omdat het land van herkomst hen niet meer accepteert. Wie ongedocumenteerd in België leeft, heeft maar weinig rechten. Bovendien is er altijd de angst om opgepakt en uitgezet te worden. Laten wij voor hen bidden.

Goede God,

Als inwoners van een welvarend en georganiseerd land bekennen wij, dat we vaak zo weinig weten van mensen die hier verblijven zonder dat ze geldige papieren hebben. Soms horen we van migranten die proberen wat te verdienen in het grijze circuit, en makkelijk slachtoffer worden van misbruik.

Soms lezen we over vluchtelingen, die door oorlog, klimaatverandering, gebrek aan perspectief en onderdrukkende regimes hier zijn gekomen, uitgeprocedeerd zijn geraakt, en niet terug kunnen of durven naar hun land van herkomst.

We weten zo weinig van het ingewikkelde Europese asielsysteem, waardoor mensen gaan rondzwerven binnen Europa en asiel vragen in landen die hen niet willen hebben. We kunnen ons moeilijk voorstellen wat ze meegemaakt hebben tijdens hun gevaarlijke reis, of ons inleven in hun angst om opgepakt te worden, hun dromen en hoop.

God, U die alle mensen hebt geschapen naar Uw beeld, en die het welzijn van alle mensen op het oog heeft, wij bidden u voor mensen zonder verblijfspapieren.

Nog maar kort geleden lazen we in de kranten over de hongerstaking van wanhopige mensen zonder verblijfspapieren die bijna fataal afliep.

Dat ze mensen mogen ontmoeten die hun situatie begrijpen, en met hen zoeken naar perspectief.

Dat ze kracht mogen krijgen om de keuzes te maken die nodig zijn.

We bidden ook voor het werk van organisaties die hen bijstaan.

We danken U voor het werk dat vanuit de kerken maar ook daarbuiten wordt verricht.

Dat er bed-bad-brood-en-begeleiding wordt geboden, een warme hap, hulp bij het lezen van de post, of gewoon een plek om even op adem te komen.

Voor onze overheid bidden we, dat ze de regels barmhartig uitvoeren zodat deze mensen zicht krijgen op een menswaardige toekomst hier of elders.

Voor onszelf bidden we, dat we ons openstellen voor de verhalen van mensen zonder papieren, en hen durven zien als mensen zoals wij.

Amen